

TER INFORMATIE

Aan

Staatssecretaris Toeslagen en Douane

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Inlichtingen

@minfin.nl

Datum
31 januari 2020

Notitienummer
2020-0000024583

Auteur

Van
Kopie aan

notitie

Gespreksnotitie stas SZW

Aanleiding

Op verzoek van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) is er een gesprek met u ingepland. Het gesprek vindt aanstaande vrijdag 7 februari plaats van 14.00 tot en met 14.45 uur op het Ministerie van Financiën. De Staatssecretaris van SZW (T. van Ark) heeft aangegeven te willen spreken over Toeslagen/Kinderopvang. Met deze notitie informeren wij u over gespreksonderwerpen die u mogelijk kunt aandragen in het gesprek met de Staatssecretaris van SZW. Desgewenst kan het gesprek worden voorbesproken.

Gespreksonderwerpen

- Algemeen
- Toeslagen: stelselvernieuwingen
- Compensatiekosten
- Herstel Kindgebonden budget [niet actief opbrengen]
- Pauzeknop invordering [niet actief opbrengen]

Algemene spreeklijn

- Allereerst kunt u benadrukken dat u samenwerking tussen SZW en FIN belangrijk vindt en dat ook de input van SZW op verschillende dossiers, bijvoorbeeld kinderopvangtoeslag, daarin essentieel is.
- De samenwerking is tot op heden goed verlopen en u kunt aangeven dat u ook voor verdere ontwikkeling op het dossier kinderopvangtoeslag de samenwerking met SZW belangrijk is. Wat u betreft kan het opdrachtgever en opdrachtgeverschap nog verder worden uitgediept. U kunt aangeven dat daar op ambtelijk niveau goed ook aandacht voor is.
- Om die reden kunt u SZW uitnodigen om de samenwerking te intensiveren op het gebied van de Kinderopvangtoeslag.

Achtergrond

In het afgelopen jaar is SZW betrokken geweest bij de CAF 11-zaak. De samenwerking daarin was goed.

Toeslagenstelsel

Kern

- U kunt benadrukken dat u beiden in de positie bent om, samen met de andere voor specifieke toeslagen (huurtoeslag, zorgtoeslag) verantwoordelijke bewindspersonen, in ieder geval een begin te maken met de hervormingen voor een nieuw toeslagenstelsel dat mogelijk de knelpunten adresseert die in de discussies over toeslagen nu naar boven komen.

- U kunt aangeven dat dit echter uiteindelijk aan een nieuw kabinet zal zijn, daarom zal het echt gaan over voorwerk, in het geplande bewindspersonenoverleg van 19 februari kan daartoe een eerste aanzet voor worden gegeven. U bent hierover eerder in een andere notitie geïnformeerd (zie bijlage).
 - De oplossingen van het IBO zullen een aantal jaren in beslag nemen. U kunt mevrouw Van Ark vragen om in ieder geval creatief mee te denken over mogelijke oplossingen voor de korte termijn.
-
- Het toeslagenstelsel staat ter discussie. In de kamer zijn verschillende moties ingediend en een aantal aangenomen met daarin de oproep te onderzoeken hoe het anders kan. De CAF 11-zaak heeft niet alleen geleid tot een herbezinning van de uitvoering, maar óók van het stelsel.
 - Het huidige stelsel functioneert goed voor burgers met een voorspelbaar inkomen met een stabiele leefsituatie. De huidige maatschappelijke trend is echter dat er steeds meer burgers zijn met een flexibele levensstijl en een fluctuerend inkomen, voor hen werkt het systeem minder succesvol. Daarnaast is het stelsel complex en rigide gebleken.
 - U kunt daarom benadrukken dat u beiden in de positie bent om, samen met de andere voor specifieke toeslagen (huurtoeslag, zorgtoeslag) verantwoordelijke bewindspersonen, in ieder geval een begin te maken met de hervormingen voor een nieuw toeslagenstelsel dat mogelijk de knelpunten adresseert die in de discussies over toeslagen nu naar boven komen. U kunt aangeven dat dit echter uiteindelijk aan een nieuw kabinet zal zijn, daarom zal het echt gaan over voorwerk, in het geplande bewindspersonenoverleg van 19 februari kan daartoe een eerste aanzet voor worden gegeven.
 - Daarnaast kunt u aangeven dat het wat u betreft belangrijk is om alvast gezamenlijk vast te stellen dat dit ingrijpende wijzigingen behelst die zeker een aantal jaren in beslag zullen nemen en in de transitieperiode naar een mogelijk toekomstig ander stelsel ook op korte termijn maatregelen noodzakelijk zijn om met name voor burgers problemen bij de toeslagen, ook bij de KOT minimaal te verlichten. U kunt mevrouw Van Ark vragen om in ieder geval creatief mee te denken over mogelijke oplossingen voor de korte termijn.

Achtergrond

- In retrospect is het toeslagenstelsel in den brede, maar in het speciaal de kinderopvangtoeslag, de afgelopen jaren al een aantal keren tegen het licht gehouden. Hierbij is toen al beoogd verbeteringen en vereenvoudigingen voor ouders door te voeren. Om een beeld te schetsen; in 2014 is het toenmalige kabinet gestart met het traject directe financiering kinderopvang. Een traject om te onderzoeken of de financiering van kinderopvang anders en eenvoudiger kan.
- In 2018 is na afweging tussen de staatssecretarissen van SZW, Financiën en de minister van OCW besloten het traject voor een nieuw financieringssysteem te beëindigen en verbeteringen aan te brengen in het huidige stelsel.
- Op 30 januari heeft u een samenvattende notitie ontvangen over het IBO Toeslagen (zie bijlage). Een belangrijk speerpunt is om de te complexiteit van het systeem terug te dringen. Een voorbeeld van de complexiteit rust in het feit dat het stelsel is ingesteld op voorschotten. Dit zorgt bij een veranderende pecuniaire situatie van de burger dat de voorschotten onvermijdelijk moeten worden verrekend met nabetalingen en terugvorderingen.

Compensatiekosten

Kern

- U kunt aangeven dat de afwikkeling van compensatie voor u een van uw prioriteiten is.
- Met SZW zijn de afgelopen periode gesprekken gevoerd over de verdeling van de rekening van de compensatie voor ouders.

- Met SZW zijn de afgelopen periode gesprekken gevoerd over de verdeling van de rekening. Onlangs is aan de voormalige ☐ van Financiën geadviseerd om SZW de materiële schade, in de vorm van misgelopen toeslagen, te laten dekken, maar er is hierover op ambtelijk niveau nog geen overeenstemming gevonden met SZW. U kunt aan de stas SZW meegeven dat u hebt begrepen dat er op dit moment op ambtelijk niveau wordt gesproken over de verdeling van de rekening van de compensatie en dat u vertrouwen heeft dat hierover overeenstemming wordt bereikt. Wij adviseren u de discussie op dit moment nog niet inhoudelijk te voeren.

Achtergrond

De reden dat Financiën zich op het standpunt stelt dat SZW de materiële kosten zou moeten dekken, is omdat SZW hier vanuit de rijksbegroting indertijd ook budget voor heeft gekregen. Daarnaast is SZW als opdrachtgever medeverantwoordelijk voor de inrichting van het toeslagenstelsel. Dit wordt door de adviescommissie als oorzaak genoemd voor de institutionele vooringenomenheid.

De materiële schade bedraagt naar onze beste inschatting 5,3 miljoen voor CAF-11 en 36 miljoen voor CAF-overig.

Fin zou de andere componenten van de compensatie voor haar rekening nemen, deze betreffen (het eerste getal betreft de beste inschatting van de kosten voor de CAF-11 populatie, het tweede getal voor de CAF-overig populatie);

- Compensatie 25% materiële schade, conform Donner (1,3 mln/9 mln);
- Compensatie immateriële schade (1,8 mln/36 mln);
- Kosten invordering (0,3 mln/6 mln);
- Kosten rechtsbijstand (0,1 mln/2 mln);
- Verrekeningen (-3,5 mln/-12 mln)

Herstel kindgebonden budget

Kern

- U kunt aangeven dat u op de hoogte bent van de fout in het systeem van Toeslagen waardoor er problemen zijn opgetreden bij het kindgebonden budget.
- Inmiddels is bij Toeslagen het 'Verstrekkings Systeem' aangepast. Dat betekent dat nu het recht op kindgebonden budget weer automatisch herleeft als er recht op bestaat.
- De ongeveer 250.000 burgers om wie dat sinds 2013 gaat, nu alsnog het juiste bedrag aan kindgebonden budget ontvangen.
- Er bij de 1.100 ouders die kindgebonden budget hebben ontvangen terwijl er geen recht op bestond, zal worden afgezien van invorderingsrente

Achtergrond

- Het kindgebonden budget (KGB) start via een automatisch proces bij Toeslagen. Wanneer het recht op KGB vervalt stopt de toeslag, als er vervolgens weer recht op KGB bestaat herstart de toeslag automatisch weer. Eind 2018 kwam aan het licht dat het automatisch herstarten van KGB na het vervallen van het recht op basis van (door zowel FIN en SZW) verkeerde interpretatie van de wet niet is ingebouwd in het Toeslagen Verstrekkings Systeem. Een groot aantal burgers liepen hierdoor KGB mis.
- Er zijn 1.100 ouders voor het toeslagjaar 2019 die kindgebonden budget uitgekeerd hebben gekregen, terwijl deze door de burger zelf of door Toeslagen de toeslag was gestopt in verband met een te hoog inkomen/vermogen. Deze ouders zullen de ontvangen toeslag terug moeten

betalen, er zal hierbij afgezien worden van invorderingsrente. Standaard krijgen ouders een betalingregeling van maximaal 24 maanden aangeboden. Als dat niet passend blijkt kan een persoonlijke betalingsregeling worden aangeboden.

Pauzeknop invordering

- U kunt aangeven dat er inderdaad groepen burgers zijn waarvoor de dwanginvordering is gestopt.
- U kunt ook erkennen dat dit mogelijk budgettaire gevolgen heeft, maar dat het onduidelijk is of en in welke omvang.
- Dit hangt nog samen met de nog te nemen beslissingen naar aanleiding van de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen en de ADR.
- U kunt benadrukken dat SZW vanzelfsprekend bij dat beslissingsproces wordt betrokken.

Een toeslaggerechtigde kan verzoeken om een persoonlijke betalingsregeling. Als het ontstaan van de terugvordering is te wijten aan opzet of grove schuld van de toeslaggerechtigde, dan komt hij niet in aanmerking voor een persoonlijke betalingsregeling en daarmee ook niet voor het afzien van inning van een restschuld. In de brief van 8 november 2019 is aangekondigd dat het beleid ten aanzien van opzet en grove schuld wordt heroverwogen. Tot die tijd wordt er bij een nieuw verzoek om een persoonlijke betalingsregeling voor een toeslagschuld geen onderzoek gedaan naar opzet of grove schuld, behalve als er in het voortraject (de toekenningsfase) een inmiddels onherroepelijk geworden vergrijpboete is opgelegd of strafrechtelijke vervolging is ingesteld.

Pauzeknop dwanginvordering

Voor de volgende drie groepen toeslaggerechtigden is de dwanginvordering stopgezet ("pauzeknop"):

- (1) de CAF 11-ouders
 - (2) de overige CAF-ouders
 - (3) de (oude) opzet/grove schuldgevallen
 - (4) de zogenoemde zelfmelders: ouders met een problematische kinderopvangtoeslagschuld die menen in een vergelijkbare situatie te verkeren als de CAF-ouders.
- U kunt aangeven dat het instellen van deze pauzeknop inderdaad mogelijk budgettaire gevolgen heeft, maar dat dit op dit moment nog niet duidelijk is. Dat is m.n. afhankelijk van het advies van de CIE AUT (Donner 2) en het onderzoek van de ADR die de basis vormen voor besluitvorming.
 - Of deze 'pauzeknop' er voor zorgt dat inkomsten structureel gemist worden of dat er slechts sprake is van een opschuiven in tijd van de invordering hangt daarom ook samen met besluiten die nog moeten worden genomen. Daarnaast kan echter ook gesteld worden dat de lengte van de pauzeknop invloed zal hebben op de mogelijkheden tot innen.
 - U kunt aangeven dat SZW vanzelfsprekend in die besluitvorming wordt betrokken.